

Ajuntament de
Sant Feliu
de Llobregat

Xarxa d'Atenció
a la Infància
SANT FELIU DE LLOBREGAT

PREVENCIÓ DELS MALTRACTAMENTS

Escolta'm
i ajuda'm!

Oh! Educació

Elaboració:

Grup de Prevenció i Orientació del Maltractament Infantil, de la Xarxa d'Atenció a la Infància 0-12 anys

Autors:

Maria Marqués

Infermera de l'ABS Rambla

Alba Garcia

Tècnica del Programa de la dona

Pilar Aldea

Mestra del CEIP Antoni Gaudí

Josefina Borràs

CSMIJ

Sandra Larruy

CSMIJ

Pere Pérez

Neuropediatre del CDIAP

Míriam Paz

CAS

Amapola Pàmies

Educadora social del dep. de Serveis Socials

Vicenç Salvador

EAIA

Glòria Carpi

Directora dels espais familiars

Úrsula Fuentes

Coordinadora de les escoles bressol municipals

Dolors Rodríguez

Treballadora social del dep. de Serveis Socials

Carne Rubio

Directora de l'EBM Tambor

Anna Royo

Programa d'immigració

Jacinta Delgado

Oficina de Planificació Estratègica per la Convivència (OPEC)

Àurea Prats

Treballadora social de l'EAP

M. Àngels Izquierdo

Treballadora social de l'EAP

Rosa Reina

Coordinadora del Programa d'infància

Fragments extrets de la publicació *Prevenció dels maltractaments. Famílies 1, Professionals 2. Escolta'm i ajuda'm*. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família. 2003-2004

Ara fa deu anys, va néixer la Xarxa d'Atenció a la Infància com a punt de trobada i debat interdisciplinari entorn de l'educació integral dels infants. Fruit del seu treball han estat les publicacions i treballs que aporten llum sobre diferents aspectes de la criança i l'educació de la canalla.

El treball que ara us presentem aborda un dels problemes més greus que es poden detectar en el si de les famílies. La Xarxa, una vegada més, aporta una visió integral d'aquests casos, així com la forma de prevenir-los, demostrant que és una eina eficaç i rigorosa per informar i educar-nos sobre l'art d'educar.

De ben segur que aquesta informació us serà d'utilitat.

Juan Antonio Vázquez

L'alcalde

Benvolguts, benvolgudes,

Em plau presentar-vos aquesta nova publicació "Prevenió dels maltractaments". Ha estat elaborada i consensuada per la Xarxa d'Atenció a la Infància, un grup de professionals que treballen en l'àmbit de la criança, educació, salut i temps lliure dels infants de la nostra ciutat

Quan parlem de maltractament, la prevenió és una eina vital. Cal treballar prèviament i amb intensitat des de tots els àmbits de la vida quotidiana els valors de diàleg, de respecte, de vincle afectiu, d'empatia i de resolució pacífica dels conflictes.

Enguany, celebrem els deu anys de la creació del Programa d'Infància i de la Xarxa d'Atenció de la Infància i en el marc d'aquesta celebració us presento aquest llibret fruit del treball d'aquests professionals.

Maria Tobella

Regidora d'educació i Infància

Hola, sóc jo, la vostra filla, el vostre fill. Voldria explicar-vos com sóc perquè ens coneguem millor. Segurament que sóc diferent del fill o la filla que us havíeu imaginat i que he fet canviar aspectes de la vostra vida. A vegades tinc una sensació estranya, se'm fa difícil fer-me entendre i a vegades acabo amb la vostra paciència. Altres vegades ploro sense motiu aparent, tinc rebequeries, m'entossudeixo i sóc exigent, us porto la contrària i protesto. Tot el dia us demano coses. Sovint em faig moltes preguntes i us demano respostes a la meua manera. No paro, perquè no em canso mai, i us faig anar de bòlit. Ja sabeu que no tots els infants som iguals. Alguns ens mostrem inquietos i actius, com jo; d'altres, més tranquils i potser menys reclamants.

Estic creixent i descobrint un món complex i no sempre planer. Sóc fràgil. Per a mi sou les persones més importants de la meua vida. Us necessito. A vegades podeu tenir inseguretat, no sabeu com tractar-me i dubteu. És normal. Podeu parlar d'això amb familiars, amics i amigues. Hi ha professionals que tracten amb nenes i nens: la pediatra o el pediatre, l'infermer o la infermera, les educadores o els educadors... poden escoltar els vostres dubtes i preocupacions, i segur que us intentaran ajudar.

Si estic trista o trist, estranya, desconfiat, neguitosa, abatut, absent..., potser és que us necessito més, que m'heu d'escoltar i estar més per mi. En aquestes situacions podeu demanar ajut a les persones més properes a vosaltres. Amb el seu suport podreu entendre què em passa. Confieu en elles. El que és important és que us adoneu que us necessito per fer-me gran. Mare, no estàs sola. Pare, no estàs sol.

Sé que m'estimeu
i jo també us estimo.

Sóc fràgil,
estigueu al
cas i no em
maltracteu.

Transmeteu-me la vostra alegria per viure, les vostres il·lusions i les vostres ganes per tirar endavant, especialment en els moments difícils. Interesseu-vos pels meus sentiments i les meves emocions. Tot això ho podem fer parlant a casa qualsevol dia.

Feliciteu-me per aquelles coses que aconseguixo. Confieu en mi. No m'insulteu ni em ridiculitzeu mai.

Guideu la meua salut, porteu-me al metge sempre que jo ho necessiti, confieu en ell o ella i en els seus consells. Si vetlleu per la meua higiene, tindrè un bon aspecte. Vigileu-me perquè no prengui mal.

Procureu que les vostres creences religioses i culturals no us portin a pràctiques que em facin mal. Tingueu en compte la meua opinió respecte a aquestes pràctiques.

Anar a escola cada dia m'ajuda a aprendre. M'agrada que em pregunteu com he passat el dia. Per fer les activitats escolars necessito que em faciliteu el material. És important que aneu a les reunions amb la mestra o el mestre, així us podreu explicar coses sobre mi.

Doneu-me les responsabilitats adequades a la meua edat. Animeu-me a fer coses i doneu-me el temps que necessiti. Ben segur que llavors confiaré en mi mateixa o en mi mateix. Si, al contrari, m'amenceu, em provoqueu, em crideu o utilitzeu la violència, no seré capaç de fer res. La tristesa m'envairà i la por em pot bloquejar. Si alguna vegada teniu sentiments i actituds de rebuig cap a mi, NO dubteu i demaneu l'ajut d'altres persones perquè no es torni a repetir.

Pare, mare, us estimo i confio en vosaltres i en altres persones que ens poden ajudar.

La vostra filla
El vostre fill

Si us plau,
mireu què
passa!

Algunes persones, independentment de l'estatus socioeconòmic i professional, i a causa de determinades situacions que es repeteixen i que s'acumulen amb freqüència, poden perdre el control i tenir reaccions imprevisibles i, fins i tot, excessives i carregades d'agressivitat.

Aquestes reaccions de malestar, descontentament o frustració de les persones adultes que s'expressen a través de mal humor, violència i altres sentiments negatius, solen tenir com a víctimes les persones més fràgils i indefenses, en aquest cas els infants.

Algunes de les situacions que poden provocar reaccions negatives són:

- Un embaràs mal viscut o no desitjat.
- Conflictes en el si de la parella o tensions familiars.
- Una relació negativa amb la resta de la família.
- La ingestió descontrolada de fàrmacs, drogues i alcohol.
- La tensió provocada per un ambient laboral negatiu o el fet de no tenir feina.
- Un ritme de vida estressant que no permet dedicar prou temps a l'infant ni a la família.
- Una mala situació econòmica continuada.
- Situacions de malalties greus, agudes o cròniques.

Tinc una sospita. Què hauria de fer?

A l'infant, sovint li costa manifestar allò que li passa. A vegades no ho expressa verbalment i ho fa amb canvis d'estat d'ànim, amb alteracions del son o l'alimentació, amb tristesa, amb desconfiança... Per això hem d'estar molt atents, especialment amb nadons i infants petits que encara no es poden comunicar amb la paraula. En casos d'infants més grans, si és possible, hem de parlar amb ells i elles en un ambient de confiança, fent-los sentir protegits, tranquils i segurs, perquè puguin expressar els seus sentiments i les seves pors.

Si tenim sospites o si coneixem el cas d'algun infant que pot estar maltractat, hauríem de:

Si som professionals de l'ensenyament

- Atendre l'infant.
- Comunicar-ho a la direcció del centre.
- Parlar amb la família per esbrinar si és una situació de risc.
- Coordinar-nos amb els serveis socials i l'EAP del territori.

Si la nostra sospita es confirma, tenim l'obligació de denunciar aquesta situació. Depenent de la gravetat ho podem fer mitjançant els serveis socials o directament derivant el cas a l'Hospital de Sant Joan de Déu.

Si som professionals de la sanitat

- Atendre l'infant i consultar l'historial mèdic de l'infant.
- Parlar amb la família per esbrinar si és una situació de risc.
- Coordinar-nos amb els serveis socials del territori.

Si la nostra sospita es confirma, tenim l'obligació de denunciar aquesta situació. Depenent de la gravetat ho podem fer mitjançant els serveis socials o directament derivant el cas a l'Hospital de Sant Joan de Déu.

Si som professionals dels serveis socials

- Tenir una conversa amb la família.
- Fer una visita domiciliària.
- Coordinar-nos amb l'escola, policia local, els serveis de salut i les entitats de lleure.
- Demanar informació al veïnat.

Si les nostres sospites es confirmen, cal que acudim de seguida a l'equip especialitzat del nostre territori que s'ocupi de la protecció dels infants, com els EAIA, o directament a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya. Si el cas és greu, cal derivar-lo a l'Hospital de Sant Joan de Déu.

Si som professionals d'altres serveis (serveis de lleure, CAS, SIOD –Servei d'Informació i Orientació a Dones–, OPEC –Oficina de Planificació Estratègica per la Convivència–, Immigració, Serveis de Petita Infància, Servei d'Informació Juvenil, Patronat de Persones amb Disminució)

- Atendre l'infant.
- Si sospitem, cal denunciar-ho als serveis socials o a la Policia Local.

Si som un ciutadà o una ciutadana

Si observem algun infant que por estar desatès o maltractat, cal que parem atenció i si confirmem la nostra sospita, tenim l'obligació d'informar d'aquesta situació els serveis socials o la Policia Local.

La coordinació entre els diferents professionals és fonamental i a la nostra ciutat és la Xarxa d'Atenció a la Infància la que proporciona aquest espai per posar en comú totes les visions dels diferents professionals que treballem amb infants, amb l'objectiu d'afavorir i ajudar a millorar la tasca familiar de criança i d'educació de les nenes i nens de la ciutat.

A més, si volem tenir més informació sobre la Xarxa, podem consultar el web www.santfeliu.org/xarxa/index.jsps

On ens
podem
informar?

**Si necessitem més
informació i orientació
podem trucar a:**

Serveis Socials

(Primera Acollida)
93 685 80 02

Generalitat de Catalunya
012

ACIM

(Associació Catalana per la
Infància Maltractada)
93 245 65 14

FADA

(associació per a
l'assessorament i la prevenció
dels abusos sexuals a menors)
93 318 97 69

**Si sospitem o coneixem un
cas de maltractament, ens
hem d'adreçar a:**

Serveis Socials

(Primera Acollida)
93 685 80 02

Polícia Local

93 666 15 43

**Si veiem que la vida de
l'infant corre perill, hem de
trucar amb urgència a:**

Emergències

112

Polícia local

092 (si truquem des d'un telèfon
fix de Sant Feliu)

Mossos d'Esquadre

088

Telèfon de la infància: 900 300 777

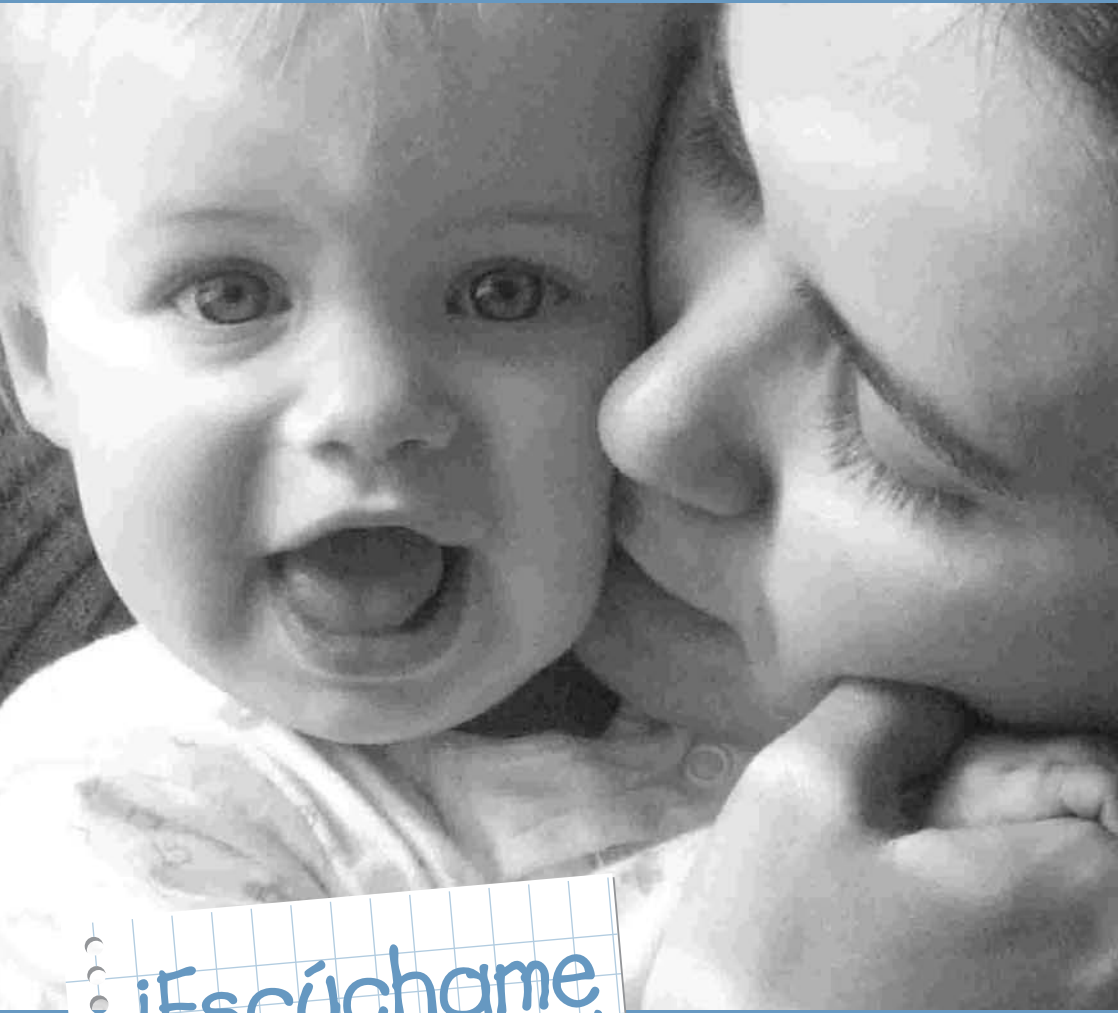

Ajuntament de
Sant Feliu
de Llobregat

Xarxa d'Atenció
a la Infància
SANT FELIU DE LLOBREGAT

PREVENCIÓN DE LOS MALTRATOS

¡Escúchame
y ayúdame!

Oh! Educació

Elaboración:

Grupo de Prevención y Orientación del Maltrato Infantil de la “Xarxa d’Atenció a la Infància 0-12 anys”.

Autores:

Maria Marqués

Enfermera ABS Rambla

Alba Garcia

Técnica del Prog. Dona.

Pilar Aldea

Maestra CEIP Antoni Gaudí

Josefina Borràs

CSMIJ

Sandra Larruy

CSMIJ

Pere Pérez

Neupediatra del CDIAP

Miriam Paz

CAS

Amapola Pàmies

Educadora Social Depart. Servicios Sociales

Vicenç Salvador

EAIA

Glòria Carpi

Directora Espacios Familiares

Úrsula Fuentes

Coordinadora EEBBM

Dolors Rodríguez

Trabajadora Social Depart. Servicios Sociales

Carme Rubio

Directora EBM Tambor

Anna Royo

Programa Inmigración

Jacinta Delgado

OPEC (Oficina de planificación Estratégica para la Convivencia)

Àurea Prats

Trabajadora Social (EAP)

M. Àngels Izquierdo

Trabajadora Social (EAP)

Rosa Reina

Coordinadora del Programa de Infancia

Fragments extraïdos de la publicació *Prevençió dels maltractaments. Famílies 1, Professionals 2. Escolta'm i ajuda'm*. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família. 2003-2004.

Hace diez años nació la “Xarxa d’Atenció a la Infancia” como punto de encuentro y debate interdisciplinario en el entorno de la educación integral de los niños y niñas. Fruto de su trabajo han sido las publicaciones y trabajos que aportan luz sobre diferentes aspectos de la crianza y la educación de ellos.

El trabajo que ahora os presentamos aborda uno de los problemas más graves que se pueden detectar en el seno de las familias. La “Xarxa”, una vez más, aporta una visión integral de estos casos, así como la forma de prevenirlos, demostrando que es una herramienta eficaz y rigurosa para informar y educarnos sobre el arte de educar.

Sinceramente, seguro que esta información os será de utilidad.

Juan Antonio Vázquez Cortado

El Alcalde

Bienvenidos, bienvenidas,

Me complace presentaros ésta nueva publicación “Prevención de los maltratos”. Ha sido elaborada y consensuada por la “Xarxa d’Atenció a la Infància”, un grupo de profesionales que trabajan en el ámbito de la crianza, de la educación, la salud y el tiempo libre de los niños y niñas de nuestra ciudad.

Cuando hablamos de maltrato, la prevención es una herramienta vital. Es necesario trabajar previamente y con intensidad desde todos los ámbitos de la vida cotidiana los valores del diálogo, de respeto, de vínculo afectivo, de empatía y de resolución pacífica de los conflictos.

Actualmente, celebramos los diez años de la creación del Programa de Infancia y de la “Xarxa d’Atenció a la Infància” y en el marco de esta celebración os presento este libro fruto del trabajo de estos profesionales.

Maria Tobella i Canals

Regidora de Educación y Infancia

Hola, soy yo, vuestra hija, vuestro hijo. Quería explicaros como soy para conocernos mejor. Seguramente soy diferente al hijo o la hija que os habíais imaginado y que ha hecho cambiar aspectos de vuestra vida. A veces, tengo una sensación extraña, se me hace difícil hacerme entender y algunas veces acabo con vuestra paciencia. En otras ocasiones lloro sin motivo aparente, tengo rabietas, me pongo tozudo y soy exigente, os llevo la contraria y protesto. Todo el día os pido cosas. A menudo me hago preguntas y pido respuestas a mi manera. No paro, porque no me canso nunca, y os hago ir de bolido. Ya sabéis que no todos los niños somos iguales. Algunos nos mostramos inquietos y activos como yo, otros más tranquilos y puede que menos reclamadores.

Estoy creciendo y descubriendo un mundo complejo y no siempre sencillo. Soy frágil. Sois para mi las personas más importantes de mi vida. Os necesito.

A veces podéis tener inseguridad, no sabéis como tratarme y dudáis. Es normal. Podéis hablar de eso con familiares, amigos y amigas. Hay profesionales que tratan con niños y niñas, como son: el/la pediatra, la enfermera o el enfermero, los/las educadores/as... pueden escuchar vuestras dudas y preocupaciones y seguro que os intentarían ayudar.

Si estoy triste, extraño/a, desconfiado/a, abatido/a, inquieto/a, ausente,... puede ser que os necesito más, me tenéis que escuchar y estar más por mi. En estas situaciones podéis pedir ayuda a las personas más cercanas a vosotros. Con su soporte podréis entender qué me sucede. Confiad en ellos. Lo que es importante es que os deis cuenta que os necesito para hacerme mayor. Mamá no estás sola, Papá no estas solo. Se que me queréis y yo también os quiero.

Se que me quereis y
yo también os quiero.

Soy frágil,
tenedlo en
cuenta y no
me maltratéis.

Transmitirme vuestra alegría por vivir, vuestras ilusiones y ganas para tirar adelante especialmente en los momentos difíciles. Preguntadme por mis sentimientos y mis emociones. Todo eso lo podemos hacer hablando en casa cualquier día.

Felicidadme en aquellas cosas que consigo. Confíad en mí. No me insultéis ni ridiculicéis nunca.

Cuidad mi salud, llevadme al médico siempre que lo necesite, confíad en él o en ella y en sus consejos. Si cuidáis mi higiene siempre tendré buen aspecto. Viglad para que no me haga daño.

Viglad que vuestras creencias religiosas y culturales no os lleven a prácticas que me hagan daño. Tened en cuenta mi opinión respecto a ellas.

Ir al colegio cada día me ayuda a aprender. Me gusta que me preguntéis como he pasado el día. Para hacer las actividades escolares necesito que me facilitéis el material. Es importante que asistáis a las reuniones con el profesor o la profesora y así os podrán explicar cosas sobre mi.

Dadme las responsabilidades adecuadas a mi edad. Animadme a hacer cosas i dadme el tiempo que necesite. Seguro que entonces confiaré en mi mismo/a. si al contrario me amenazáis, me provocáis, me gritáis o utilizáis la violencia no seré capaz de hacer nada. La tristeza me embargará i el miedo me puede bloquear. Si alguna vez tenéis sentimientos y actitudes de rechaza hacía mi, NO dudéis y pedid ayuda a otras personas para que no se vuelva a repetir.

Papá, mamá, os quiero y confío en vosotros y en otras personas que nos puedan ayudar.

Vuestra hija
Vuestro hijo

¡Por favor,
mira qué
pasa!

Algunas personas, independientemente de los estatus socioeconómicos y profesionales, y a causa de determinadas situaciones que se repiten y se acumulan con frecuencia, pueden perder el control y tener reacciones imprevisibles y, incluso, excesivas y cargadas de agresividad.

Estas reacciones de malestar, descontento o frustración de los adultos que se expresan a través de mal humor, violencia y otros sentimientos negativos, suelen tener como víctimas a las personas más frágiles e indefensas, en este caso a los niños.

Algunas de las situaciones que pueden provocar reacciones negativas son:

- un embarazo mal vivido o no deseado.
- Conflictos en el seno de la pareja o tensiones familiares.
- Una relación negativa con el resto de la familia.
- La ingestión descontrolada de fármacos, drogas y alcohol.
- La tensión provocada por un ambiente laboral negativo o el hecho de no tener trabajo.
- Un ritmo de vida estresante que no permite dedicar suficiente tiempo a la familia y a los hijos.
- Una mala situación económica continuada.
- Situaciones de enfermedades graves, agudas o crónicas.

Tengo una sospecha. ¿Qué tengo que hacer?

Al niño/a, a menudo le cuesta manifestar lo que le pasa. Algunas veces no lo expresa verbalmente y lo hace con cambios de estado de ánimo, con alteraciones del sueño o la alimentación, con tristeza, con desconfianza... Por eso hemos de estar muy atentos especialmente con los bebés y los/las niños/as pequeños/as que todavía no pueden comunicarse con la palabra. En los casos de niños/as más grandes sí es posible, hemos de hablar con ellos i ellas en un ambiente de confianza, hacer que se sientan protegidos, tranquilos y seguros para que puedan expresar sus sentimientos y sus miedos.

Si tenemos sospechas o conocemos el caso de algún/a niño/a que puede estar siendo maltratado, tenemos que:

Si soy profesional de la enseñanza:

- atender al niño/a
- comunicarlo a la dirección del centro escolar
- hablar con la familia para averiguar si es una situación de riesgo
- coordinarnos con los servicios sociales y el EAP del territorio

Si nuestra sospecha se confirma, es obligatorio denunciar esta situación. Dependiendo de la gravedad, lo podemos hacer mediante los servicios sociales o directamente derivando el caso al hospital de Sant Joan de Déu.

Si soy un profesional de la sanidad:

- atender al niño/a y consultar su historial médico.
- Hablar con la familiar para averiguar si es una situación de riesgo
- Coordinarnos con los servicios sociales del territorio

Si nuestra sospecha se confirma, obligatorio denunciar ésta situación. Dependiendo de la gravedad, lo podemos hacer mediante los servicios sociales o directamente derivando el caso al hospital de Sant Joan de Déu.

Si soy profesional de los servicios sociales:

- tener una conversación con la familia
- hacer una visita domiciliaria
- coordinarnos con el colegio y los servicios de salud y los esplais
- solicitar información a los vecinos

Si se confirman nuestras sospechas es necesario que acudamos inmediatamente al equipo especializado de nuestro territorio que se ocupe de la protección de los/as niños/as, como los de EAIA, o directamente a la Dirección General de Atención a la Infancia y Adolescencia de la Generalitat de Catalunya. Si el caso es grave se deriva al hospital de Sant Joan de Déu.

Si soy profesional de otros servicios (servicios de esplais, CAS, SIOD (Servei d'Informació i Orientació a Dones), OPEC (Oficina de Planificació Estratègica per la Convivència), Inmigración, Servicios para la pequeña infancia, Servicio de información juvenil, Patronato de personas con disminución)

- atender al niño/a
- si sospechamos de algún caso, tenemos que denunciarlo a los servicios sociales o a la policía local.

Si soy un ciudadano/a

si observo algún/a niño/a que puede estar desatendido/a o maltratado/a es necesario prestar atención y si se confirma la sospecha es obligatorio informar de esta situación a los servicios sociales o a la policía local.

La coordinación entre los diferentes profesionales es fundamental y en nuestra ciudad es la Xarxa d'atenció a la infància la que proporciona este espacio para poner en común todas las visiones de los diferentes profesionales que trabajan con niños/as con el objetivo de favorecer y ayudar a mejorar la labor familiar de criar y educar a los/as niños/as de la ciudad.

Además, si queréis saber más información sobre la Xarxa, podéis consultar la web www.santfeliu.org/xarxa/index.jps

¿Dónde
nos
podemos
informar?

**Si necesitáis más
información y orientación
podéis llamar a:**

Servicios Sociales
(Primera acogida)
93 685 80 02

Generalitat de Catalunya
012

ACIM
(Associació Catalana per la
Infància Maltractada)
93 245 65 14

FADA
(associació per a
l'assessorament i la prevenció
dels abusos sexuals a menors)
93 318 97 69

**Si sospecháis o conocéis
algún caso de
maltrato, dirigiros a:**

Servicios Sociales
(Primera acogida)
93 685 80 02

Policía Local
93 666 15 43

**Si vemos que la vida de un/a
niño/a corre peligro, tenemos
que llamar con urgencia a:**

Emergencias
112

Policía local
092 (si se llama desde un
teléfono fijo de Sant Feliu)

Mossos d'Esquadra
088

Teléfono de la infancia: 900 300 777